Zon op dak bij woningcorporaties: bescherm huurders, benut energie en beloon netontlasting

Bijdrage Aedes - Rondetafelgesprek Tweede Kamer

28 oktober 2026

DRIE BOODSCHAPPEN AAN DE KAMER

1. Compenseer bestaande installaties eenmalig, zodat servicekosten en de Energieprestatievergoeding structureel kunnen dalen en huurders niet duurder uit zijn door zonnepanelen.
2. Maak energiedelen eenvoudig, voorspelbaar en toegankelijk, zodat lokaal opgewekte stroom beter wordt benut en meer huurders kunnen meeprofiteren.
3. Beloon aantoonbare netontlasting en geef corporaties toegang tot passende regelingen voor isolatie, warmtenetten, opslag en slimme aansturing.

Corporaties bewijzen dat grootschalige uitrol mogelijk is

De sociale huursector werkt hard aan de verduurzaming van Nederland. De helft van onze circa 2,3 miljoen woningen heeft een label A of beter, 337.000 woningen zijn aardgasvrij en ruim 500.000 corporatiewoningen hebben zonnepanelen. Met 50.000 tot 75.000 installaties per jaar hebben corporaties en huurders substantieel bijgedragen aan duurzame elektriciteitsproductie. Dat kon omdat huurders lagere woonlasten hadden en corporaties een deel van hun investering konden terugverdienen.

Die balans is verdwenen. In 2023 plaatsten corporaties nog 75.000 installaties, in 2026 zijn dat er 49.000 en volgens de prognoses daalt dit tot 11.000 per jaar. De abrupte afschaffing van de salderingsregeling, onzekerheid over terugleverkosten en vergoedingen, wijzigingen in de Energieprestatievergoeding (EPV) en netcongestie maken een aantrekkelijk en uitlegbaar aanbod steeds moeilijker. Volgens onderzoek van de Woonbond wil inmiddels een op de drie huurders met zonnepanelen deze laten verwijderen. Dat schaadt het draagvlak voor zonnepanelen en het vertrouwen in andere verduurzamingsmaatregelen.

Huurders betalen nu **gemiddeld € 3,50** per zonnepaneel per maand via de servicekosten. Bij zeven panelen is dat € 24,50 per maand. Na afschaffing van de salderingsregeling is een huurder met zonnepanelen naar verwachting circa € 8 per maand duurder uit dan een vergelijkbare huurder zonder zonnepanelen. Voor kostenneutraliteit moeten de servicekosten dalen naar **circa € 2,25** per paneel, of € 15,75 per maand bij zeven panelen. De huurder heeft dan geen nadeel, maar ook geen financieel voordeel.

Voor corporaties staat daar een forse investering tegenover. Een installatie vraagt circa € 500 per paneel aan materiaal en arbeid, jaarlijks circa € 60 voor monitoring en onderhoud en circa € 800 voor vervanging van de omvormer na tien jaar. Zelfs bij € 3,50 per paneel resteert over vijftien jaar een negatieve netto contante waarde van circa € 1.730 per installatie. Een vrijwel **kostendekkende businesscase vraagt ongeveer € 5,75 per paneel per maand**. Verlaging naar het **voor huurders kostenneutrale niveau van € 2,25** betekent voor de onderzochte corporatiewoningen circa € 541 miljoen minder inkomsten over vijftien jaar.

Bij circa 18.500 zeer energiezuinige woningen betalen huurders een EPV voor het totale pakket van isolatie, installaties en zonnepanelen. Door het wegvallen van salderen stijgen hun energielasten naar verwachting met circa € 46 per maand voor een eengezinswoning en € 37 voor een meergezinswoning. Om huurders kostenneutraal te houden, zou de EPV bij EPV 1.0 met circa 30% tot 40% en bij EPV 2.0 met

40% tot 60% moeten dalen. Dat kost corporaties bijna € 10 miljoen per jaar en ruim € 144 miljoen over vijftien jaar. De extra investering in een EPV-woning varieert van circa € 12.000 tot € 40.000 en bedraagt gemiddeld circa € 23.000.

Zonnepanelen blijven waardevol, maar niet in elke situatie en niet tegen elke prijs. Kleine, passend gedimensioneerde installaties kunnen de woonlasten verlagen, vooral bij woningen met een warmtepomp of een hoog direct elektriciteitsverbruik. Sociale huurders kunnen hun verbruik gemiddeld minder naar zonnige uren verschuiven. Hun directe eigen gebruik ligt vaak rond 20%, tegenover circa 30% in algemene berekeningen.

Corporaties moeten zonnepanelen afwegen tegen isolatie, warmtepompen, warmtenetten, onderhoud en nieuwbouw. Door stijgende kosten, hogere rente, macro-economische ontwikkelingen en aanvullende opgaven is een tekort ontstaan voor de uitvoering van de Nationale Prestatieafspraken. Het is steeds vaker niet én-én, maar of-of. Zonder betere randvoorwaarden krijgen maatregelen met de grootste bijdrage aan lagere woonlasten, CO_2-reductie en een aardgasvrije voorraad prioriteit.

1. Compenseer bestaande installaties en bescherm het vertrouwen
Energiearmoede gaat niet alleen over een hoge energierekening, maar ook over de mogelijkheid die rekening te beïnvloeden. Sociale huurders kunnen niet zelf beslissen over zonnepanelen, hun verwarmingsinstallatie of het moment van isolatie. Als corporaties de gevolgen van het wegvallen van salderen zelf moeten opvangen, gaat dat ten koste van investeringen voor huurders die nog op verduurzaming wachten.

Ons verzoek: verstrek een eenmalige compensatie waarmee corporaties de servicekosten en EPV structureel kunnen verlagen tot een niveau waarop huurders niet meer voor zonnepanelen betalen dan deze opleveren. Zo blijven bestaande installaties liggen en blijft het vertrouwen in de energietransitie behouden.

2. Maak energiedelen werkbaar en toegankelijk
Energiedelen kan lokaal opgewekte stroom beter benutten en huurders zonder geschikt dak laten meeprofiteren van een overschot bij andere woningen. Het model moet eenvoudig, voorspelbaar en toegankelijk zijn voor huishoudens die niet dagelijks met hun energiecontract bezig kunnen zijn. Het moet stimuleren dat stroom wordt gebruikt wanneer die lokaal beschikbaar is. Daarmee kan energiedelen bijdragen aan betaalbaarheid en, zij het beperkt, aan het verminderen van netcongestie.

Ons verzoek: ontwikkel met corporaties een toegankelijke regeling en een roadmap voor evaluatie en verbetering van het statische en dynamische model. Verbreed waar nodig ook de mogelijkheden voor energiecoöperaties. Energiedelen is niet dé oplossing voor netcongestie, maar kan wel de waarde van bestaande opwek vergroten en het draagvlak versterken.

3. Beloon netontlasting en ondersteun de brede verduurzamingsopgave
De terugval bij zonnepanelen komt niet voort uit een gebrek aan verduurzamingsambitie. Meer dan een miljoen corporatiewoningen heeft label A, circa 14% van de voorraad is aardgasvrij en jaarlijks worden in ongeveer 170.000 woningen isolatiemaatregelen genomen. Isolatie volgt het warmtevraagreductiepad uit de Nationale Prestatieafspraken. Voor aardgasvrij maken zetten corporaties in op warmtenetten en volledig elektrische warmtepompen, bij voorkeur zonder tussenstap via hybride systemen.

Netcongestie vertraagt de verduurzaming van ruim 12.000 woningen; het stilvallen van nieuwe warmtenetten raakt ruim 37.000 woningen. Juist isolatie en warmtenetten kunnen de piekbelasting beperken. Netbeheerders moeten tot 2040 naar schatting € 219 miljard investeren in netverzwaring, oplopend tot € 286 miljard. Investeren in aantoonbare netontlasting kan een deel van deze kosten helpen vermijden. Hoeveel van die kosten kunnen we vermijden door de komende 10 jaar € 10 miljard te investeren in netontlasting?

Ons verzoek:

- Stel de onderbenutte SVOH en ISDE open voor woningcorporaties, nadrukkelijk voor de stap van label B naar beter. Daarmee worden kleinere warmtepompen mogelijk en daalt de piekbelasting.
- Zorg voor structurele dekking van de SAH en WIS, zodat corporaties woningen op warmtenetten kunnen blijven aansluiten, vooral in gestapelde bouw waar warmtepompen minder geschikt zijn.
- Beloon aantoonbare netontlasting door isolatie, opslag, slimme aansturing en netbewust bouwen en verbouwen.

Voor nieuwe zon-op-dak zijn aanvullende randvoorwaarden nodig

Voor het blijven toevoegen van zonnepanelen zijn twee routes mogelijk:

- Een investeringssubsidie die het verlies op nieuwe installaties dekt, zodat zonnepanelen niet rechtstreeks concurreren met andere verduurzamingsmaatregelen.
- Een goed functionerend systeem voor energiedelen, zodat voordelige lokaal opgewekte stroom beter kan worden benut.

Tot slot

Komend voorjaar worden de Nationale Prestatieafspraken herijkt met de minister van VRO en haar collega's. Corporaties willen zoveel mogelijk vasthouden aan de isolatiedoelen en het tempo van de aardgasvrije opgave verhogen, onder meer door de kosten van warmtepompen te verlagen. De rol van voordelige zonne-energie wordt met de huidige koers kleiner. Wie dat tij wil keren, moet huurders beschermen, energiedelen werkbaar maken en netontlastende verduurzaming belonen. Corporaties denken graag mee over de uitvoering.

Meer informatie:

- Bert Halm, Bestuursvoorzitter Hof Wonen in Den Haag
  Bert.Halm@hofwonen.nl
- Richard Bos, Public Affairs Aedes
  R.Bos@aedes.nl / Tel. 06-51926072

vereniging van woningcorporaties

aedes